

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Vaste Kamercommissie Koninkrijksrelaties
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Koninkrijksrelaties,

In mijn brief van 29 september 2025 (bijgevoegd) heb ik u laten weten dat er een einde moet komen aan de vuilstort bij Lagun op Bonaire (hierna: de Landfill). De rook, de branden, de stank en de voortdurende onzekerheid hebben grote gevolgen voor de gezondheid en het dagelijks leven van omwonenden. Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft opnieuw gerapporteerd dat de situatie onhoudbaar is. Binnenkort spreekt u in de Kamer over de afspraken die op 20 november 2025 zijn gemaakt tussen het Openbaar Lichaam Bonaire (hierna: OLB) en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de aanpak van de Landfill.

In aanloop naar dit debat wil ik nogmaals benadrukken dat het storten van vuil onmiddellijk moet worden gestaakt. De bestuurlijke afspraken die nu zijn gemaakt zijn niet acceptabel. Deze zijn onvoldoende om de burgers daadwerkelijk en duurzaam te beschermen. De branden blijven terugkeren. Zo ook op 11 januari, 18 januari en 1 februari jl. En ook die branden hebben weer geleid tot evacuaties, blootstelling aan gezondheidsrisico's en stress en onzekerheid bij de omwonenden. Wat de burgers van Bonaire, en zeker de omwonenden van de Landfill, nu nodig hebben is dat er onmiddellijk een einde komt aan de Landfill: het storten van afval moet definitief stoppen, de vervuilde grond moet worden gesaneerd en gereinigd, en er moet een verantwoorde alternatieve wijze van afvalverwerking komen. Het gedogen van de Landfill is onverenigbaar met de plicht om de gezondheid en veiligheid van de burgers te beschermen. Vervolgens is er ook een hersteloperatie nodig voor de huidige en vroegere omwonenden. Erkenning van de situatie waarin de burgers wonen en hebben gewoond is van het grootste belang.¹ Niet alleen het OLB draagt hier een verantwoordelijkheid, maar ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In maart breng ik opnieuw een bezoek aan Bonaire en spreek ik met de omwonenden van de Landfill.

Start onderzoek

Sinds 2018 ontvang ik signalen en klachten van bewoners van Bonaire over de vuilverwerking. Zij voelen zich niet gehoord en maken zich al lange tijd grote zorgen over de effecten van de Landfill op hun gezondheid en die van hun kinderen.

Na mijn bezoek aan de Landfill en gesprekken met omwonenden op 11 september 2025 heb ik op 30 januari jl. een formeel onderzoek geopend op basis van een individuele klacht.

Pagina 1/3

Datum

10 februari 2026

Onderwerp

Landfill-opening onderzoek en andere dossiers

Ons nummer

2026/008

Bijlagen

- Brief Nationale ombudsman d.d. 29 september 2025
- Rapport 2025/145 "Het Openbaar Lichaam Bonaire schoot tekort na melding illegale afgraving met diabaas"

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

---

¹ Herstel bieden: een vak apart | Nationale ombudsman.

Het onderzoek ziet op de vraag of het Openbaar Lichaam Bonaire zijn fundamentele zorgplicht en verantwoordelijkheid voor de bescherming van de gezondheid van burgers heeft geschonden door een niet-vergunde en risicovolle landfill te laten voortbestaan, structureel regie te missen, klachten af te schuiven op uitvoerder Selibon en geen herstelperspectief te bieden aan (voormalige) omwonenden.

Bestuurlijk handelen

Deze klacht staat niet op zichzelf. Er is een patroon dat ik zie in de klachten en signalen over een overheid die langdurig bekend is met ernstige risico's, maar onvoldoende regie voert, geen verantwoordelijkheid neemt en burgers van het kastje naar de muur stuurt.

Dit patroon zie ik ook terug in mijn rapport van 16 december 2025 over de illegale afgraving van diabaas (bijgevoegd). Diabaas is een grondstof die nodig is om wegen aan te leggen en huizen te bouwen. Jarenlang was er geen beleid voor het winnen van diabaas. Door het afgraven van diabaas ontstaan diepe gaten. Daarin wordt illegaal afval gedumpt. Een bewoner klaagde bij het OLB over de overlast, maar het OLB gaf aan niet te kunnen handhaven vanwege het ontbreken van beleid. In mijn rapport concludeer ik dat het OLB niet behoorlijk heeft gehandeld door zich te verschuilen achter taakverdelingen en het ontbreken van beleid. Van het OLB mag worden verwacht dat het regie neemt, intern samenwerkt en zich niet beperkt tot het doorverwijzen van burgers, maar verantwoordelijkheid neemt voor herstel en bescherming van diezelfde burgers.

Daarbij zie ik steeds dezelfde terugkerende problemen bij het OLB. Het OLB heeft een uitzonderlijk breed takenpakket – op het terrein van milieu, gezondheid, ruimtelijke ordening, infrastructuur, armoedebestrijding en migratie – maar beschikt voor de uitvoering daarvan niet over de noodzakelijke bestuurlijke en ambtelijke capaciteit, expertise en uitvoeringskracht. Die overbelasting maakt het moeilijk om regie te voeren, samenhang aan te brengen en tijdig in te grijpen. Dat is een reëel en hardnekkig fenomeen.

Tegelijkertijd kan dit capaciteitsgebrek geen rechtvaardiging zijn voor het langdurig laten voortbestaan van situaties die schadelijk zijn voor de gezondheid en veiligheid van burgers. Juist wanneer een overheid onder druk staat, mag worden verwacht dat zij scherpe prioriteiten stelt en fundamentele rechten, zoals het recht op een veilige en gezonde leefomgeving, vooropzet. Onvoldoende menskracht of beleid ontslaat het OLB niet van zijn zorgplicht.

De situatie op de Landfill is inmiddels zo ernstig en langdurig dat de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat hier niet langer kan volstaan met faciliteren en ondersteunen, maar zelf verantwoordelijkheid moet nemen en moet ingrijpen. Waar het recht op een veilige en gezonde leefomgeving, structureel wordt geschonden, kan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu zich niet verschuilen achter de kwalificatie 'eilandelijke taak'. De eindverantwoordelijkheid voor de bescherming van dit grondrecht in Caribisch Nederland rust mede bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en vergt nu eigen regie en handelen.

Ik vraag uw Kamer zich bij de verdere behandeling van dit dossier niet alleen te richten op planning en infrastructuur, maar ook op de vraag wat de overheid haar burgers verschuldigd is. Sluiting van de Landfill is noodzakelijk, maar niet voldoende. Luister naar de omwonenden en vraag wat zij nodig hebben. Herstel van vertrouwen, erkenning van verantwoordelijkheid en daadwerkelijke bescherming van burgers moeten daarbij centraal staan.

Pagina 3

Tot slot haal ik ook op andere dossiers in Caribisch Nederland klachten en signalen op van burgers, welke ik agendeer en waarover ik altijd bereid ben u te informeren. Onder meer over de positie van migranten zonder verblijfsvergunning op Bonaire², knelpunten die mensen ervaren die op medische uitzending gaan vanaf de eilanden³ en de situatie van mensen die in armoede leven⁴. Het niet doorgaan van het rondetafelgesprek met uw Kamer over het sociaal minimum in Caribisch Nederland heeft mij zeer verbaasd, juist omdat dit een onderwerp van groot maatschappelijk belang is. Ik had hiervoor tijd vrijgemaakt en ben graag bereid om alsnog mijn visie op armoede met u te delen.

Een afschrift van deze brief wordt gedeeld met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de gezaghebber van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

---

² Nationale ombudsman vraagt aandacht voor leefomstandigheden migranten zonder verblijfsvergunning op Bonaire | Nationale ombudsman.

³ Publicatie naar verwachting in maart 2026.

⁴ Snelle maatregelen noodzakelijk om armoede in Caribisch Nederland aan te pakken | Nationale ombudsman.